

P Spalio VĒLIAVA

Lietuvos komunistų partijos Rokiškio rajono komiteto ir rajono darbo žmonių deputatų tarybos organas

Nr. 100 (1941)

1959 m. gruodžio mėn. 16 d., trečiadienis

Kaina 15 kap.

Nemažiau po 6 paršavedes 100 ha ariamos žemės

Štai metais «Gegužės Pirmosios» kolūkis smarkiai padidino kiaulienos gamybą. Per 11 mėnesius 100 ha ariamos žemės čia pagaminta 32,4 ctn, kai pernai per visus metus buvo 21,4 ctn. Gerus kiaulienos gamybos rezultatus nulėmė tai, kad kolūkyje iš anksto buvo pasirūpinta reikiamu pagrindiniu ir vienkartinį paršavedžių skalčiumi, tuo pačiu gauta tiek paršelių, jog kolūkis susidare visas salygas sekmingai įvykdinti prislėtinus socialistinius įsipareigojimus. Vien tik paršavedžių skalčiaus didinimas padėjo «Pergalės», «Vienybės», «Draugystės» ir kitiem rajono kolūklams gaminti žymiai daugiau kiaulienos negu praėjusiais metais.

Dabar, kada kolūkai baigia 1960—antrųjų septynmečio metų žemės ūkio produkcijos gamybos planavimą, i pirmają vietą vėl iškyla klausimas—ar turėsime reikiamą kiekį paršelių, kad sekāčiai metais galėtume dar labiau padidinti kiaulienos gamybą? «Gegužės Pirmosios» kolūkis jau dabar turi atrinkę 78 pagrindines ir vienkartinės paršavedes. Tai sudaro daugiau kaip po 8 vedančias kiaules 100 ha ariamos žemės. Netenka abejoti, kad su tokiu paršavedžių skalčiumi bus galima sekmingai vykdyti antrųjų septynmečio metų gamybines užduotis. Rimta dėmesį šiam svarbiams klausimui skiria «Draugystės» kolūkio valdyba, kuri taip pat iki šio laiko jau turi 30 pagrindinių, o iš geriausių kiaulaičių atrinko 38 vienkartinės paršavedes. Tačiau kai kuriuose rajono kolūkuose paršavedžių atrinkimas vyksta nepatenkinamai. Mažai vienkartinį kiaulaičių turi «Pirmyn», «Kairelių», «Jauniosios gvardijos» kolūkiai, kuriuose 100 ha ariamos žemės tenka tik po 3—4 vedančias kiaules.

Atrenkant veislei paršavedes labai svarbu atsižvelgti į jų kokybę, nes tik iš geriausių ir vis labiausių vienkartinų kiaulaičių bus galima sudaryti veislinių kiaulų grupę. Kolūkų zootechnikai, veterinarijos darbuotojai privalo šiam darbui skirti nu-

latinį dėmesį. Reikia patikrinti, kad atrenkamų veiselių paršavedžių motinos būtų pasižymėjusios išsivystymu, o pačios atrenkamos kiaulaitės turėtų reikiama speniu skalčių. Labai svarbu, kad vienkartinės paršavedės svarty nemažiau kaip po 90—100 kg. Tokio svorio kiaules būtina gruodžio-sausio mėnesiais sukegti su galimai mažesnio svorio kuliais.

Dirbant ši didžiulės reikšmės visai mėsos gamybai turinti darbą, lygiagrečiai reikia vesti griežtą zootechninę apskaitą. Gyvulininkystės fermų darbuotojai, kolūkų specialistai visuomet privalo atminti, kad turėjimas savo ferme reikiamo skalčiaus paršelių, sudarymas aukštai produktyviuos veislinių kiaulų grupės atpalaiduos kolūkį nuo paršelių supirkėjimo, kuris daugelį atvejų yra nuostolingas ir toliau negali būti praktikuojamas.

Nesenai įvykės Lietuvos Komunistų partijos Centro Komiteto Plenumas, kuris apvarstė klausimą dėl socialistinių įsipareigojimų gaminant žemės ūkio produktus vykdymo 1959 metais, ypatingai užakcentuojant paršavedžių atrinkimo klausimą. Plenumas atkreipė visų žemės ūkio darbuotojų dėmesį į tai, kad nuo šio klausimo sekmingo išsprendimo, nuo visų kolūkų valdybų, specialistų nuolatinio dėmesio priklausys tolimesnis kiaulienos gamybos didinimas, septynmečio užduočių įvykdymas pirmą laiką.

Plenumo nutarimui įgyvendinimui kuo didžiausią dėmesi privalo skirti kolūkų partinės organizacijos. Reikia dar syki patikrinti, kiek atrinkta pagrindinių ir vienkartinės paršavedžių, kiek planuoja gauti paršelių ir ar leis ši skalčius pagaminti tiek kiaulienos, kiek numatyta kolūkio gamybiniame plane pagal viso septynmečio rodiklius.

Gyvulininkystės darbuotojai! Padėkite visas pastangas, kad sekāčiai metais turėtumėte reikiamą kiekį paršelių, kad antrųjų septynmečio metų socialistiniai įsipareigojimai būtų galingai įvykdyti.

TSKP Centro Komitetas ir TSRS

Ministrų Taryba sutinkamai su TSKP CK būrželio Plenumo nutarimu apsvarė klausimą dėl priemonių tekstilės pramonėi toliau vystyti.

TSKP CK ir TSRS Ministrų Taryba įpareigojo sąjunginių respublikų komunistų partijų Centro Komitetus. Ministrų Tarybas ir Laiudies ūkio tarybas sutinkamai su 1959—1965 metų TSRS Laiudies ūkio vystymo kontroliniai skalčiai padidinti 1965 metais medvilinių audinių gamybą iki 7 700—8 000 milijonų metrų, vilnonių — iki 500 milijonų metrų, liniinių — iki 635 milijonų metrų, šilkinių — iki 1 485 milijonų metrų, trikotažo dirbinių — iki 940 milijonų ir kojininių bei puskojinių — iki 1 250 milijonų porų.

Nutarimas įpareigoja masiškai gaminanti dirbtinius kailius iš cheminių pluoštų ir trikotažo dirbinius iš sintetinių verpalų, organizuoti neaustų tekstilių medžiagų gamybą filtrams, tarpikliams ir

Daugiau tekstilės prekių gyventojams

kitiems techniniams dirbiniams, o taip pat dirbtinėl odai, dekoratyviniams ir kitiem būtinės paskirties dirbiniams gamininti.

Tekstilės pramonėi vystyti ši septynmečių skiriama 2,8 karto daugiau lėšų, negu buvo įdėta 1952—1958 metais. Bus paleista 7,7 milijono verpsčių, arba 4,5 karto daugiau, negu 1952—1958 metais, ir 157 tūkstančiai audimo staklių — 3,1 karto daugiau, negu per praėjusius septynius metus.

Nutarime numatytos priemonės, kurių padės įdiegti į tekstilės pramonę naują techniką, įsisavinti pažangią technologiją, mechanizuoti ir automatizuoti gamybos procesus. Parengtos priemonės veikiančioms tekstilės mašinų gamyklos išplėsti bei rekonstruoti ir naujoms statyti.

(TASS-ELTA).

KAIP JŪS RUOŠIATĖS ANTRIESIEMS SEPTYNMEČIO METAMS?

Dar kelios dienos, dar keli kalendoriaus lapeliai, ir mes įžengsime į 1960 metus—antruosius didžiujos septynmečio metus. Jų laukia visi mūsų darbo žmonės, nes gerai žino— siemet padėtas tvirtas pagrindas leidžia sekancių metais pasiekti dageresnių rezultatų visose laudies akio srityse.

Su dideliais laimėjimais į naujuosius metus žengia kolūkinio kaimo žemdirbiai. Smarkiai padidinę visų žemės akio produktyvumą gamybą, sudarę tvirtą pašarų bazę, visi kolakiečiai, žemės akio specialistai, kaimo partinai ir tarybiniai darbuotojai šiuo metu baigia planuoti gamybą antriesiems septynmečio metams.

I ką šiuo svarbiu laikotarpiu reikia kreipti dėlausių dėmesį?

Redakcija kviečia visus kaimo korespondentus, agronomus, zootechnikus, kolūkių pirmininkus, partinius ir tarybinius darbuotojus rašyti, kaip kolūkai ruošiasi antrųjų septynmečio metų gamybai, kaip sprendžiamas paršavedžių atrinkimas, kuris nulems kiaulienos gamybos tolesnį didinimą, kaip planuojami bandos kokybės ir kiekybės klausimai. Labai svarbių vietų užimtu visuotinė kova už laukų derlingumo pakelimą, todėl jau dabar visu rimtu reikia žinėti į organinių trąšų sukaupimą, durpių gamybą ir jų kompostavimą su

mešlu bei mineralinėmis trąšomis. Nuo visų čia suminėtų svarbiausią klausimą sekmingo išsprendimo priklausys antrųjų septynmečio metų akinių darbų sekme.

Redakcija laukia laiškų iš mūsų agitatorų, kaimo mokytojų bei kultūrinių įstaigų darbuotojų. Šiuose laiškuose turėtų atispindėti visas politinis-masinis darbas, nukreiptas į pasiruošimą sekancių metų žemės akio gamybai. Šiandien visa mūsų agitacija, paskaitinės propagandas žodis, valzdinės priemonės bei visos kitos ideologinio darbo formos privalo tarnauti vienam tikslui— septynmečio užduočių įvykdymui pirma laiko.

Brangūs draugai! Redakcija laukia jūsų laiškų apie geriausius mūsų kolūkinio kaimo žmones, jų ryžtingą darbą, jų paštangas dirbtii savo kolūkio gerovei.

«Po Spalio vėliava» redakcija

DEBESYS SUGERIA RADIOAKTYVIAS MEDŽIAGAS

Lietuvos geofizikai atlieka tyrimus, kurie leido nustatyti, jog mažausi vandens lašelialiai debesysė aktyviai įgaudo esančias ore gamtinės radioaktyvių medžiagų dalelytes. Debesys, tarytum kempės, sugeria nuo 90 iki 95 procentu atmosferos radioaktyvių medžiagų.

Tyrimai atliekami iš lektuvo, skrendančio debesysė. Mūsų respublikos mokslininkų sukonstruotu aparatui, veikiančiu pagal fotokameros principą, pagautos van-

Kam nemalonus grynas kalnų ar galvinantis bei gydanties pajūrio oras. Persunktas elektros krūvai, jis padeda išgydyti daug ligų. Bet norint kvėpuoti tokiu oru, nebūtina važiuoti į Krymą ar Kaukazą.

Tokį mikroklimatą galima sudaryti savo kambaryje oro ionizatoriumi, kurį sukūrė tarybinis akademikas Mikulinas. Šis nedidelis prietaisas elektrovariklio ir speciaus purkštuvu pagalba ionizuoją orą, prisotindamas į neigiamais elektros krūvius.

Mikroelektros variklius Mikulinio ionizatoriams gaminia Vilniaus «Eifos» elektrotechnikos gamykla. Jau išleisti pirmieji 8 tūkstančiai tokų variklių. 1960 metais juos gaminti specialiuosis nauja Lietuvos Laiudies ūkio tarybos elektrotechnikos gamykla Mažeikiuose.

DIDÉJA GALVIJŲ SKAIČIUS

Lietuvos kolūkiai ir tarybiniai ūkiai galvijų bandą šiemet padidino 111 tūkstančių. Tai pasiekta, visų pirmą, gerinant nuosavą reprodukciją. Ūkioose plėtai taikomas dirbtinis gyvulių apsėklinimas. Visuomeninė banda taip pat buvo didinama perkant karves iš kolūkiečių, darbininkų ir tarnautojų.

Šimtui hektaru žemės naudmenų respublikoje yra po 30 galviju, iš to skaicius po 18 melžiamų karvių.

dens dalelytės atsimuša į jautrų filtravimo popierių, persunktą specialiu skiediniu, ir palieka Jame žymes. Išaiškinus branduolinės fotomulsijos pagalba šias žymes, galima nustatyti lašelių radioaktyvumo laipsnį ir sužinoti, kokios radioaktyvios medžiagos yra lašelyje.

Tyrimų duomenys turi netik teorinę, bet ir praktinę reikšmę. Jie padeda surasti efektyvius būdus gamtai apsaugoti nuo radioaktyvaus spinduliavimo.

Švenčionų valstybinių perdirbimo fabrikas žinomas ne tikai respublikoje, bet ir toli už jos ribų. Fabriko produkcija slūnčiana į 133 įvairių Tarybų Sąjungos viltį ir į daugelį užsienio šalių.

Nuo straukoje fasavimės ečio darbininkas (iš kairės / dešinę) N. Skrutskaja, V. Malraukė ir N. Ramaslovskaia darbo metu.

ŽVILGSNIS I „ARTOJO“ KOLŪKIO RYTDIENA

Didžgalvystė pralenkė visas melžėjas

Kiekvieną dieną, nežūrint, ar tai būtų vasara ar žiema, Didžgalvystė Stasę pamatysi prie savo gyvulių. Jau šeši metai ji dirba karvių melžėja.

— Įspareigojau iš 14 karvių šiemet primelžti po 1800 kg pieno, o dabar jau turiu primelžusi 2200 kg, pasakoja melžėja. — Kitais metais pasistengsiu primelžti daugiau.

Rūpestingai savo darbą atlieka melžėjos Rudokaitė, Raugaliene.

Negalima nepaminėti ir kolūkio valdybos pastangų. Kaip pasakoja melžėjos, vasarą karvėms netrūko gerų ganyklų, o papildomam šerimui — žalio pašaro. Kiekvienai karveli pagaminta po 10 tonų sultingų pašarų. Dabar karvės kasdien be kitų pašarų gauna po 4 kg dobillų. Todėl čia ir dabar, žiemos laikotarpiu, iš karvės kasdien primelžiamos daugiau kaip po 5 kg pieno. Šiais metais 30 karvių padaugėjo banda.

Kad melžėjos jaustų didesnį suinteresuotumą darbu, įsteigtos 3 premijos, kurios skiriama kiekvienai metų ketvirti. Reikia pasakyti, kad kiekvieną kartą pirmaujančioji melžėja pasikeičia. Tai rodo, kad lentyniavama ne popieruje. Metų pabaigoje pirmaujančios melžėjos gaus metines premijas — 1500—700 rb dydžio.

Pieno gamyba didėja

— Dėl mūsų įspareigojimų pieno gamyboje abejonės nėra, — užtikrina kolūkio pirmininkas drg. Diržys. — 174 cnt pieno 100 ha naudmenų mes pagaminim, o gal kiek ir viršysim. Praėjusias metais tokiam pat kiekiui žemės pagaminome 123 cnt pieno. Tuo tarpu ateinančiais metais jau numatomė pagaminti 210 cnt.

Labai gerai, kad kolūkio valdyba jau iš anksto rūpinasi pieno gamyba antriestems septynmečio metams. Iš rudens pasėta 50 ha žieminių rugių, kurie bus sunaudoti karvėms kaip žaliasis pašaras. Pavasarį žaliavam pašarui dar bus pasėta 3 laikotarpiai 100 ha mišinio. Bus pasėta ir 40 ha kukurūzų. Karvių skalčius padidės iki 220 galvų. Kolūkyje yra 20 veršingu telycių ir 60 jaunesnio amžiaus telyčių.

Žinoma, tai neretškia, kad šiuo reikalui kolūkyje jau viskas padaryta. Yra, pavyzdžiu, kai kurių trūkumų gyvulių žiemojime. Štai kardinė ne vienas langas užkimštasis šiaudais, kurie nesulaiko vėjo ir šalčio. Iškabintame racione pažymėta, kad karvės kasdien gauna ir vasariniai šiaudai. Tačiau tikrumoje joms vežami ruginiai šiaudai iš apsnigstų stirtų, jie nesmulkinami. Todėl beveik visus šiuos sudarys 900—950 bekonų,

šiaudus karvės išverčia iš mėšlą. Atrodo, ir siloso karvės gauna mažiau, negu pažymėta racione, nors jo prie siloso tranšėjos daug pribarstoma. Šiuos trūkumus reikia nedelsiant pašalinti.

Šuolis — nemažas, bet...

Negalima nepažymeti to fakto, kad pirmaisiais septynmečio metais «Artojo» kolūkis davė žymai daugiau mėsos negu pernai. Per 11 mėnesių 100 ha naudmenų kolūkis pagamino 27 cnt mėsos (pernai — 15 cnt). Kadangi «Artojo» kolūkis savo žemės naudmenų kiekiui (2 227 ha) yra didžiausias rajone, tai valstybė iš šio mėsos gamybos padidėjimo papildomai gavo 260 cnt mėsos. Kolūkio vadovybės apskaičiavimui, iki sausio 1 d. mėsos gamyba 100 ha naudmenų pasiekė 34—35 cnt.

Reiškia, artojiečiai šioje srityje pasiekė neblogų laimėjimų, padidinė mėsos gamybą 100 ha naudmenų 14—15 cnt. Tačiau, nors jų šuolis nemažas, dar ne viskas padaryta. Juk šių metų pradžioje artojiečiai 100 ha naudmenų įspareigojo pagaminti 42 cnt mėsos.

— Reikiama kiekį jautienos mes pagaminim, bet blogiau su kiauliena, — sako drg. Diržys.

Ir tikrai, kiaulienos gamyba atsillko nuo jautienos gamybos. Svarbiausia priežastis — mažai turėta savų paršelių, be to, ir iš tų pačių nemaža dalis krito. Ar nebuvo galima tą spragą užpildyti jautiena, juk pagal dokumentaciją kolūkyje auginama 280 vien šiaus metais gimusų veršelių?

Gal ir būtų galima, deja, pasirodo, kolūkyje tiek veršelių nebuvo. Apie 60 veršelių, kuriuos pagal kontraktacijos sutartis turėjo išauginti kolūkiečiai, paliko tik popieriuje. Kodėl kolūkio valdyba, pradžioje parodžiusi svelkintiną pavyzdį, vėliau nepasistengė šio darbo sekmingai užbaigtis?

Galus reikia sumegzti

Antraisiais septynmečio metais «Artojo» kolūkis planuoja pagaminti 100 ha naudmenų 50 cnt mėsos, jų tarpe 100 ha arimų — 45 cnt kiaulienos.

— Ar realiai apskaičiavote, iš kokių šaltinių tai pagaminite? — klausiamė drg. Diržio.

Jis pradeda skaičiuoti 400 kiaulius, kurios šiemet dar nepasiekė bekoninės kondicijos, liks sekantiems metams. Be to, kolūkis turės 108 pagrindines ir vienkartines paršavedes, t.y. 6 paršavedes 100 ha ariamos žemės. Tiesa, didesnė dalis vienkartinių kiaulaičių dar nesukergta, tačiau šiuo metu jos bus sukergtos. Tad vien iš pirmojo apsiparšiavimo kolūkis net ir atsargiu apskaičiavimu gaus 500—550 paršelių. Drauge su likučiu tai — 700 ha suartos iš rudens.

kurių, atrodo, užteks, kad 100 ha ariamos žemės būtų pagaminta 45 cnt kiaulienos. Antro apsiparšiavimo priauglis liks sekantiems metams: Kiaulėms laikytis bus pastatyta dar viena nauja kiaulidė, padvigubės kiaulių namelių skaičius (2 nameliai dabar pritaikyti žiemojimui). Kolūkis pavasarij pasodins 108 ha bulvių. Tik su koncentratais blogiau.

— Galėtumėm pasigaminti vitamininio šieno miltų, — pasiūlė pirmininkui fermos vedėjas Trumpickas. — Girdėjau, kad jie savo maištingumu prilygsta avižiniams miltams.

Toliau skaičiuojant jautieną drg. Diržui pradėjo nebesimegti galas su galukeliasdešimt cnt jautienos trūksta — ir gana.

— Nejaugi reikės sumažinti įspareigojimus? — susirūpino jis.

— Ne, draugas Diržy, įspareigojimų mažinti nesubekite. Dar kartą gerai paskaičiuokite savo rezervus, pakalbékite apie antruosis septynmečio metus su fermų žmonėmis ir tikriausiai surasite, iš ko pagaminti trūkstamą mėsą. O surasti galima. Štai ateinančiais metais numatyta realizuoti 90 tais metais gimusų veršelių maždaug 150 kg svorio. Tegu kolūkis realizuoja ne 90, o pavyzdžiu, 135—140 veršelių — ir problema išspręsta. Tal yra galima, nes kolūkis sekantiems metams galvoja gauti 200 veršelių.

Be to, jeigu veršelių trūktų, galima jų išsigyti kontraktacijos būdu. Gal kolūkio žmonės suras ir kitų kelių. Jei bus ieškoma, juos nesunku surasti.

„Byra kaip niekada...“

Šiemet kolūkio laukininkystės brigadų žmonės nepagailėjo triūso, kovodami už laukų derlingumą.

— Žieminiai byra kaip niekada, — džiaugiasi II brigados brigadininkas Trumpickas. — 40 ha ploto rugių dave net po 23 cnt grūdų derlių.

— Pas mane kviečiai dar geriau užderėjo, — nenuleidžia ir III brigados vadovas Dagys. — Po 25 cnt iš ha prikūliau. Tik iš mažesnio ploto — iš 18 ha.

Žinoma, kituose plotuose derlius gautas žymiai mažesnis. Vis dėlto, šiemet kolūkyje grūdinė kultūrų vidutinis derlingumas pasiekis 12—13 cnt iš ha. Imant rajono mastu, tai nebilogas derlius. Tačiau brigadininkų Trumpicko ir Dagio pasiekė rezultatai rodo, kad kolūkis šioje svarbioje žemės ūkio šakoje gali pasiekti ir didesnių laimėjimų.

— Sekančiais metais planuojam po 13—14 cnt iš ha, — sako kolūkio vadovybė.

Bet «Artojo» kolūkis turis galimybes antraisiais septynmečio metais grūdinė kultūrų derlingumą padidinti ne vienu cnt iš ha, bet ir daugiau. Visos dirvos — 700 ha suartos iš rudens.

Kolūkio rankose yra pajėgi technika.

Apie durpes kalbama nenoromis

Ko reikia, kad laukuose jauvas dar geriau derėtu? Labiausiai žemė ištroškusi organinių trąšų.

Pernai i laukus išvežta 3 650 tonų mėšlo. Tuo tarpu durpės buvo nenaudojamos, kompostas negaminamas.

— Maždaug tiek pat mėšlo bus ir šiemet, — sako drg. Diržys.

Klausiate, ar negaminame durpės — mėšlo komposto?

Nagi... kaip čia pasakius, kol kas — ne, bet

kokį tūkstantį tonų būtų neblogai sukompostuoti su mėšlu. Reikės pasistengti...

Aiškiai matyti, kad orga-

ninių trąšų sukaupimo klausimas

kolūkyje sprendžiamas labai nerangiai ir net

nenoromis. Tuo tarpu prie

melloracijos griovių, kaip

pripažino ir pats kolūkio pir-

mininkas, durpė yra pakankamai.

Kodėl dar vasaros

metu nebuvo galima iš jų

pasigaminti sauso kraiko?

Gaminant durpė-mėšlo kom-

postą yra didžiulės nerib-

tos galimybės padidinti organinių

trąšų kiekį, kiek pa-

norėsi ir netingėsi. Puikus

kompostas gaunamas, kada

durpių dedama žymiai daugiau negu mėšlo.

Tegu kolūkis durpių ir mėšlo kompos-

tuojā ir lygiomis dalimis, ir

tai organinių trąšų kiekis pa-

didėtų dvigubai.

Tuo tarpu «Artojo» kolūkio vadovybė

net ir apie tūkstantį tonų

durpių, kurios organinių trąšų

kiekį padidintų tik ketvirtadaliu,

kalba puse bur-

nos, lyg abejotų, ar bus pa-

gamintas ir toks kiekis. Be

to, prie gyvulininkystės pa-

statų nėra mėslidžių.

Mėslas drauge su apysausiais

šiaudais verčiamas prie tvar-

tu i netvarkingas krūvas.

Pridėjus prie jo durpių, kiek

būtų gauta vertingo kom-

posto!

Norint kolūkyje pasiekti

žymesnį šuoli laukų derlin-

gumo kėlimė, reikia pradeti

nuo organinių trąšų.

Reikia tikėtis, kad «Arto-

jo» kolūkis, kuriame yra

daug darbščių žmonių ir su-

manų vadovų, antraisiais

septynmečio metais visose

srityse žengs tvirtesniu ir

drasesniu žingsniu.

J. Varnas

ŽINIOS

apie pleno gamybą rajone kolūkuose ir tarybiniuose ūkluose
š. m. gruodžio 1 dienai

N. EIL.	Kolūkio pavadinimas	Pagaminta pleno cnt		Vidutiniškai iš vienos karvės kg	
		1959 m.	1958 m.	1959 m.	1958 m.
1	Marytės Meilnikaitės v.	227,2	139,7	2296	1614
2	«Vyturys»	210,			

Jauniausioje Šiaulių įmonėje — precizinių staklių gamykloje surinktas pirmasis bandomasis tekinimo-sriegimo automatas «MIF-121», skirtas laikrodžių bei tikslų matematinės mašinų gamybos įmonėms.

Nuo traukoje: brigadininkas Vytautas Domeika (kairėje) ir surinkimo cecho meistras P. Mykolaitis reguliuoja pirmajį tekinimo-sriegimo automatą.

Dienos temomis

Plaćau paskleiskime spaudą

Šiuo metu spaudos platinimo įtempis darbo dienos. Matomas ryškus pagyvėjimas tiek rajono ryšių kontorose, tiek kituose ryšių skyriuose.

Gruodžio mėnesio 10 dienos daviniais rajone išplatinta virš 13 tūkstančių egzempliforių laikraščių bei žurnalų sekantiems metams. Palyginus su praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu, spaudos platinimas šiemet vyksta daug geriau: daugiau išplinta «Tiesos», «Komjaunimo tiesos», «Literatūra ir menas» ir kitų laikraščių bei žurnalų.

Atskiri ryšių skyriai, organizacijos, įmonės ir įstaigos neblogai padirbėjo platinant spaudą. Stai Šalų ryšių skyrius išplatinę nemažą skaičių «Valstybių laikraščio», «Tiesos», ypač «Komjaunimo tiesos» bei kitų laikraščių ir žurnalų. Kaip girdina pavysdžiai tenka paminti Šalų žemės ūkio technikumo pirminę komjaunimo organizaciją ir jos sekretorių drg. Malinausku: technikumė išplatinint 197 egzempliforių vien «Komjaunimo tiesos», neskaitant kitų laikraščių bei žurnalų.

Tačiau daug kur spaudos platinimas vyksta dar silpnai. Atskiri ryšių skyriai silpnai paliko ryšius su apylankų tarybomis, kolūkių valdybomis, motyklomis, partinėmis bei komjaunimo organizacijomis. Dėl to spaudos platinimo darbas tenesiska.

Rokiškio geležinkelio stoties, Skemų, Moškėnų, Kamaju, Radviliškio, Onuškio, Obelių ir kai kuriuose kituose ryšių skyriuose bei vietovėse išplati laikraščių bei žurnalų kleki galima skalčioti ant pirštų. Stai kad ir Moškėnų ryšių skyrius. Jis išptarnauja du kolūkius, mokyklą, dalį Panemunėlio tarybinio ikio. Visos sąlygos placiųjų pakeisti spaudą yra, trūksta tik eros iniciatyvos ir glaudaus endradarbiauvimo su vėles aktyvu. Blogai organizuotas spaudos platinimas ir Žiobiškyje, nors čia taip pat yra geros sąlygos šiam darbui.

Laikas užsisakyti spaudą eina pabaigą. Ir kol dar nevelu, tačiau daug padirbēti, kad šie rūkumai būtų ištaisyti. Visi ryšių skyriai, apylankų tarybos, kolūkių valdybos, partinės, komjaunimo bei profsąjunginės organizacijos turi suteikti platūtvę ir skubiai pagerinti spaudos platinimo darba, kad tiksliais metais be laikraščio žurnalo neliktu nė vieno kiekio, nė vienos šeimos.

Agitatoriaus kampelis

NORINT kolakiečiams atsakyti į visus klausimus, reikia, mums, agitatoriams, nemažai skaityti, nuolat kelti savo politinį lygi, — pasakoja „Socializmo keliu“ kolakio agitatore Kuznickienė.

Ir tikrai, agitatorių darbas kolakijoje žymiai suaktyvėjo. Jie dažnai lankosi pas kolakiečius, organizuoja brigadų dienas, pokalbius įvairiomis temomis, „stebuklų“ vakarus, paskaitas.

Agitatorių darbas svarstomas pirmineje partineje organizacijoje, kur apibendrinamas aktyvių agitatorių patyrimas.

Paklus reikalavimams agitatorių darbui, jie pradėjo žymiai daugiau domėtis įvairiais klausimais, skaityti. Todėl paskutiniuoju metu apylinkės tarybos patalpose įrengtas agitatorių kampelis, kuriame yra agitatorių sarašai, darbo planai, kolakio įsipareigojimai, cigitolektivo dienoraštis, įvairūs straipsniai politinio-masonio darbo organizavimo klausimais, albumai.

Šiame metodiniame agitatoriaus kampelyje, kuris nuolat bus papildomas naujausia literatūra, agitatorių galės rasti daug naudingų patarimų savo darbui tobulinti.

D. Glinaraltė

Naujos parduotuvės

Kiek brangaus laiko čiu reikalingiausiuems prekių. Žiūrėk, prireikė ko nors, ir važiuok penketą kilometrą į Obelius, — taip anksčiau kalbėdavo ne vienas «Naujosios sodybos» kolūkio kolūkietis.

Nesenial kolūkyje pradėjo veikti naujal įsteigta kaimo parduotuvė. Dabar čia kolūklečiai gali įsigyti pa-

Puikią dovaną gavo ir moksleiviai. Obelių mokykloje-Internate atidaryta nauja maisto produktų parduotuvė. Mokykloje taip pat veikia ir mokslo reikmenų kioskas, kurie aptarnauja patys moksleiviai.

A. Zibolis

Mūsų knygynėliui DANGUS ŽEMĖJE

„Noramus pasidarbė viešpats dievas. Danguje, pažioje ja panosėje, stebimi neiškūdė ir labai startini rojekinių. Kažkoks ligi šiol nematyti ir tikrai ne dievo ranky sutverti kūnai, palik se nutę Žemę, vis dažniau pasiekia viešpaties valdas, nuolat drumečiai dangiškaj ramybę. Neregėtas, negirdėtas dalykas: štai nesenai netoli Saulės atsirado net nauja planetė.“

Tokiu pasakojimu prasideda dailininko karikatūristo L. Rymekio piešinių leidinyje, kurį išleido Valstybinė politinės ir mokslinės literatūros leidykla.

«Tai mūsų aktyvas»

Aktualios pasakos forma autorius pasakoja ne žodžiais, o piešiniu.

— Mano jeakymu jūs komandiruojami į Žemę, — valzduoja pirmas piešinys dievą ir jo komandiruojamusius — tūlį „Šventajai“, kadaise gyvenus Žemėje, ir jo palydovą — „angelą sargą“. Jų uždavinys — išlaikinti, pagaliau, kas gi darosi toje nepaklusnioje Žemėje!

Ir štai, jie su tuo uždaviniu keliauja po Žemę. Čia „tūlas Šventasis“ ausluduria su įvalriausiais netikėtumais:

„Velnias boba pasivertė!“ — sako jis, pamatęs traktorių su traktoriniu kele;

„Koks smakas!“ — stebisi „Šventasis“, pamatęs laukusse kombainą;

„Vertasi pragara ugnis!“ — rado jis

„angelui sargui“ fabrikus su rūkstančia kaminala;

„Čia domiuau, kaip danguje!“ — ūkuose, „Šventasis“, patekęs į futbolo rungtynes...

Aktualios yra kai kurie piešiniai, valzdžiuojantys „Šventojo“ susitikimą su kūnigu.

„Tai mūsų aktyvas“ — rodo kulinis savo senetolėjusias davatkėles. „O tai — pasyvas“ — matome piešinįje jaukimą ir kitus darbo žmones, einančius į kultūros namus. (Žūr. pieš.)

Štai bei kitais eiga į ūkuose piešinius autorius ne tik išlaikinės religinių prietarų, bet ir parodo prasmings, verdant gyvenimą Žemęje.

Žmogus savo protu ir darbu be jokios dievo pagalbos keičia ne tik Žemės paviršių — jis sėkminges veržiasi į kosmoso erdvę.

Juokingai atrodo dangaus pasiuntinių naujame, laikomo nuo prieštarų gyvenimo. „Šventasis“ negali atpažinti tos žemės, kuriai jis „kažkada yra palikęs...“

«O tai — pasyvas»

... Veltui dangus evaido žalbus savo pasiuntiniame. Veltui laukia viešpats dievas jų sugržtant, — kitą, prasmingą dangą, sukurta Žmogaus rankomis, jie surado Žemėje, — taip baigiasi piešintas papasakota aktualiai pasa-

ka.

Ledinyje yra 74 piešiniai — karik-

Panevėžio I vidurinėje mokykloje aktyviai dirba chemikų būrelis, kuriam vadovauja mokytojas B. Puronas. Būrelėje yra apie 200 moksleivių. Vieina aktyviausią šio būrelės sekciją yra silikatintinkai. Mokiniai jau yra padare 6 rūšių formas ir išleidę daugiau kaip 100 savo gaminijų. Puikus jų pagaminti herbat, Salomėjos Nėries bareljefai, skulptūros, įvairios peleinės.

Nuo traukoje: chemikų būrelėje.

◆ ◆ ◆

LAIŠKAI iš kolūkių

KĄ PARODĖ ŠALČIAI

Keletą dienų laikėsi stiprus šaltis, pūtė žvarbus rytinis vėjas. Tokiu laiku svarbiausia yra žiūrėti, kad gyvuliai žiemotų šiltai ir sočiai. Atradė, kad «Nemunėlio» kolūkis buvo gerai pasiruošę žiemai, tačiau pirmieji šalčiai į tai įneše savo pataisą.

Štai I brigadoje karvės girdomos iš automatinių girdyklių, bet šiuo metu melžėjos vandenį turi nešloti klibrais... Mat, pirmosiomis dienomis, stipriau spustelėjus šalčiams, vanduo vamzdžiuose užšalo ir vamzdžiai susprognėjo. Pradėjus stipriau šalti, niekam netgi neatėjo į galvą mintis, kad vandenį iš vamzdžių reikia išleisti.

Beveik kasdien iš fermos išvežamas mėšlas, tačiau lauke jis išmėtomas kur paupuola. Čia pat, karvidės pa-

sonėje, yra durpynas: vasara galima buvo pasigaminti šimtus tonų pigaus ir gero kraiko. Tačiau į tai niekas neatkreipė dėmesio. O labai galla.

Šioje pačioje brigadoje kiaulės žimoja šaltai, ant lubų uždėta mažal šiaudų.

Iki šio laiko čia dar vis ne-

prisirengiama įrengti pakabinamąjį kelią. Tai sudaro

daug vargo šerikėms, nes į

kiaulidė pašara nuo šutinuvu reikia pristatyti gana

nemažą atstumą. Naujai pa-

statytoje toje pačioje brigado-

dos kiaulidėje kiaulės gali

žiemoti šiltai ir jaukiai, ta-

čiau ir čia nebaigtas pakabi-

nasis kellas, pašarų virtuvė.

O bulvės laikomos lauke, kur jos apšyla.

Šiu trūkumų pašalinimui turėtų susirūpinti fermos vedėjas B. Talačka.

A. Sadauskas

Ar gall Deksniene aptarnauti viso kolūklo skaitytojus?

«Tarybų Lietuvos» kolūkis yra nemažas. 153 kie-

mus lanko tarybinė spauda

— tai įvairūs laikraščiai ir

žurnalai. Tačiau viso kolūklio

skaitytojus turi aptarnauti

iki viena laiškininkė Deks-

nienė. Ar gall ji spaudą kas-

dien pristatyti skaitytojui?

Ne. Laiškininkė laikraščius,

žurnalus ir laikus palieka

kolūklio kontoroje. Todėl iki

spauda pasiekia kolūklečius,

ji ne tik pasensta, bet nere-

tai ir dingsta. Pavėluotai ad-

resatai taip pat gauna laiš-

kus ir telegramas.

— Pasilmumėm patys

spaudą iš pašto, — sako IV

brigados kolūklečiai, — bet

negl vaikščiosi kasdien 5—7

km į Rokiškį ar Žiobiškį?

Kada gi darbą dirbtį?

Nesant gero ir reguliaraus

spaudos pristatymo, padaro-

ma daug žalos spaudos plati-

niui. Juk kaip gall didė-

ti spaudos, ypač dienraš-

čių skaitytojų skaičius, jei

užsiprenumeravus laikraštį

žinal, kad jo laiku negausi?

Kolūkio valdyba turi iš-

skirti tokį laiškininkų skai-

čių, kiek reikalinga regulia-

Leningradas. Siuvimo fabriko „Bolshevikas“ gamybininkai kovoja už teisę vadintis komunistinio darbo spartuoliais.

Nuotraukoje: cecho Nr. 3 lygintoja komjaunuolė Nina Petruškova, iškovojui šį vardą. Ji užduotį įvykdė 170 proc., mokosi darbo jaunimo mokyklos 9-oje klasėje.

Pamoka už mokyklos ribų

Ši Obelių mokyklos-internato chemijos pamoka vyko ne klasėje, kaip paprastai, bet už mokyklos ribų. Mes, XIb klasės moksleiviai, su savo mokytoja Galinskienė aplankėm Obelių spirito gamykla. Čia ne tik sužinojome, bet ir savo akimis pamatėme, kaip paprasta bulvė pavirsta spiritu. Tai gana sudėtingas procesas. Šioje gamykloje taip pat bus gaminamas ir krakmolas. Gamykloje kalbėjomės su buvusiais mūsų mokyklos mokiniais, kurie dabar čia dirba. Jie pasakoję apie savo darbą, davė mums īvairius paaiškinimus.

Ši iškyla mums daug padėjo išsavinant chemijos mokslą. Ne vienam mokinui, kuriam iki šiol chemija atrodė «sunki» ir neįdomi, dabar pasidare įdomesnė, suprantamesnė.

J. JURĖNAITĖ
XII klasės moksleivė

Rokiškiečiai Pasvalyje

Praėjusį šeštadienį Pasvalį buvo nuvykę Rokiškio rajono «Mokslo» komandos krepšininkai ir tinklininkai, taip pat Rokiškio VSM tinklininkai ir tinklininkės. Pirmieji į aikštę išbėga «Mokslo» krepšininkai ir Pasvalio rajono krepšininkų rinktinė. Pirmame kėlinyje užtikrintai pirmauja pasvaliečiai. Antrajame kėlinyje rokiškiečiai pradeda žaisti aktyviau, bet laimėti nepavyks ta. Susitikimą trijų taškų persvara laimi salės šeimininkai.

Tinklinio susitikimą taip pat laimi pasvaliečiai rezultatu 2:0.

I aikštę išbėga Rokiškio VSM tinklininkės ir Pasvalio rajono jaunių rinktinė. Techniškai pajėgesnės rokiškietės laimi susitikimą rezultatu 3:1.

Pasvalio rajono rinktinė taip pat nugalėjo Rokiškio VSM tinklininkus rezultatu 2:0.

Algirdas Kaupas,
Tadas Kaminskas

BUTU problema yra viena iš svarbiausių socialinių problemų. Ji gali būti išspresta tik socialistinėje visuomenėje, kur gamybos priemonės yra visuomenės nuosavybė, o šalies gėrybės priklauso visai liudžiai ir panaudojamos maksimaliam darbo žmonių poreikiui patenkinti. Tarybų Sąjungoje gyvenamų namų statyba yra didelė mastu vykdoma valstybės asignavimų pagalba. Individualių statybai mūsų šalyje sudarytos taip pat palankios sąlygos, nes darbuoti nebuvimas, gyventojų auganti materialinė gerovė ir visokerlova valstybės pagalba leidžia dirbantiesiems išsavyta santupų statybių nuosavus gyvenamuostus namus.

Gyvenamų namų statyba mūsų šalyje platū užmoji (gavo pokario metais). Per du pokarių metus (1946–1955 m.) vietinės Darbo žmonių deputatus tarybos, valstybinės įmonės ir organizacijos, o taip pat miestų gyventojai padedant valstybei ir save santaupomis pastatė gyvenamų namų, kurių gyvenamasis plotas sudaro 255 milijonus kvadratinų metrų, t. y. 1,4 karto daugiau negu visas carinės Rusijos gyvenamasis fondas 1913 metais.

Didelė gyvenamųjų namų statyba vyksta ir mūsų respublikoje. Pokario metais mūsų respublikoje atiduota eksplotacija virš 2,8 milijono kvadratinų metrų gyvenamojo ploto, beveik iš naujo atstatytai Šiauliai, Raseiniai, Šakiai ir kitų miestų. Nuolatos auga ir gražėja respublikos sostinė Vilnius.

Televizorius po vandeniu dasios jūros mokslinio tyrimo eksperimentinė stotis paruošė naujų jūros gelmių tyrimo metodą.

...Jūros bangas nuo laivo denio nuleidžiamas metalinis batisferos rutulyje. Jame yra televizoriaus siestuvas, laidu sujungtas su laive esančiu televizoriumi. Prie televizoriaus stebė specialistas, sukinėdamas priimtuvo rankenėles, valdo siestuvą ir stebi ekrane povandeninio pasaulyje vaizdus.

JAV pietvakarių stvinciuose vandens telkiuose nuo kairiųjų saulės spindulių anduo taip išgaruoja, kad jo lygis nukrenta iki 2,4 metro.

Žemės pagerinimo biuras Kolorado valstijoje pritaikė cheminį metodą vandeniu apsaugoti nuo išgaravimo. Vandens paviršiuje sudaroma apsauginė danga — plona, paprasta akimi nematomai plėnelė, kuri sudaryta iš organinio junginio — heksadekanolo. Jis nekenksmingas nei augalams, nei gyvuliams. Pusės kilogramo heksadekanolo pakanka padengti maždaug 40 tūkstančių kvadratinų metrų vandens plotui. Tokios plėnelės dėka vandens garavimas laboratorijoje sumažėja iki tūkstanties kartų, o gamtoje — iki 50—65 proc.

● ● ● ● ●

APSAUGINIS APDANGALAS

Kalifornijos universiteto daktaras Limey iškilo problemą, ar nekenksmingas žmogui gilus miegas prie smarkaus atšaldymo.

Šito klausimo išsprendimas turės didelės reikšmės ilgomis tarplanetinėms ateities kelionėms.

Pirmieji bandymai su pelėmis ir žiurkėmis buvo sekmingi.

Viena iš paskutinių naujienų tu-

ristams yra pripučiamā baidarė, sukurtā Vokietijos Demokratinėje Respublikoje. Ji yra labai patogi, sveria 6 kilogramus ir lengvai telpa kuprinėje. Tokios baidarės skirtos dviam žmonėms ir padarytos iš lengvo, guma impregnuoto šilko. Kartu su korpusu prisipučia ir patogios sėdynės su atramėlėmis. Dėl to, kad ši baidarė turi siaurą korpusą, jas greitai žymiai didesnė, negu kitų pripučiamų valtelii. Naujos baidarės tinka išvykome upėmis ir jūra.

Plytos iš pelėnų Bulgarijos mokslinio tyrimo statybos institute pagamintos nepaprastos plytos. Jų žaliai — kalkės ir milteliai pavida pelenai, kurie imami iš Sofijos šiluminės elektarinės. Naujos plytos daug lengvesnės už paprastas. Jos padės žymiai suprasinti statybines konstrukcijas ir atpigrins statybą.

Vokietijos Federatyvinės Respublikos gyventojai protestuoja prieš vyriausybės vedamą gyventojų nuskurdinimo politiką ir pasiskako prieš kylančias maisto produktų kaunas.

Nuotraukoje: demonstracija Maince. Plakatas klausia: „Kas gali pirkti bulves?“.

GYVENAMOJO FONDO SURAŠYMO IR APSKAITOS REIKŠMĖ

Tačiau ir tokie dideli gyvenamųjų namų statybos tempai ne patenkina augančių darbo žmonių poreikių. Miestuose bučių kol kas dar trūksta, nes vykdant milžinišką šalies industrializacijos programą miestų gyventojų skaičius smarkiai išauga. Negalima pamiršti, kad didžiulius nuostolius gyvenamajam fondui padarė karas, kurio metu buvo sunaikintas apie 70 milijonų kvadratinų metrų gyvenamojo ploto.

Dabariniui metu, kai yra sudarytos visos reikalingos sąlygos tolimesnėl gyvenamujų namų statybai, Komunistų partija ir Tarybinė vyriausybė iškelė uždavinį artimiausiais metais iškildiuti bučių trūkumą. Numatyta didžiulė gyvenamųjų namų statybos programma 1959—1965 metams. Septynmečio metais Tarybų Sąjungos miestuose gyvenamasis fondas išaugus 1,6 karto. Mūsų respublikoje septynmečio metais bus atiduota eksplotacija 2,3 milijono kvadratinų metrų gyvenamojo ploto, neskaitant namų, kuriuos pastatys individualūs statytojai.

Vykstant tokia milžiniška gyvenamųjų namų statyba, labai svarbu yra teisingsių paskirstymas. Šio uždavinio išsprendimui būtina turėti tikslus gyventojų skaičius ir esamoji fondo duomenis. Šių metų sausio 15 dienai buvo atliktas Visa-sajunginis gyventojų surašymas. Todėl dabar turimai kiekvienoje rajone, mieste, gyvenvietėje, o taip pat padės toliau gerinti darbo žmonių gyvenimo bei būtinės sąlygas.

Gyventojų asmeninėje nuosavybėje esančių gyvenamujų namų surašymas 1960 metų sausio 1 dienai bus vykdomas miestuose, miesto tipo gyvenvietėse nuo 1960 metų sausio 2 dienos iki sausio 12 dienos. Surašymą vykdys specialiai tam reikaliu miestų vykdomų komitetų. Išskirti ir patvirtinti darbuotojai — registratoriai. Surašymas bus vykdomas apeinant ir apžiūrint vietoje gyvenamuosius namus bei išrašant namų savininkų pateiktamas žiniasklaidos į specialų žiniaraštį. Surašymo darbuotojams uždraustas tas žiniasklaidos bet kokiemis kitinėms tikslams.

Suvisuomeninto gyventojų fondo apskaitos kokybė daug priklauso

Dvidešimt penktus metus Domas Grinius dirba Joniškio sviesos-tūrių gamykloje. Didelė dalis įmonės pagaminto svieso eksportuojama į Vokietiją, Čekoslovakiją ir kitaip šalis.

Beveik visą gamyklas produkciją išsiuntimui paruošia Domas Grinius. Nuotraukoje matome Jį išfasuojant aukščiausios rūšies sviesą.

Redaktorius Z. LAPINSKAS

AR JAU UŽSISAKĘTE
rajono laikraštį

Bo Spalio VELIAVA

1960 metams?

Prenumeratos kaina:

3 mėn. — 3,90 rb,
6 mėn. — 7,80 rb,
metams — 15,60 rb
Užsiprenumeruokite ilgesniam laikui!

K L N A S

SAULUTĖ — XII. — 15—16 d. d.
— «Žmogus iš traukinio»
(suaugelems)
XII. 17—18 d. d. — «Aukso ešalonas»

Imonių, įstaigų, organizacijų, kolūkių bei gyventojų dėmėsiu!

Rajono vietinio ūkio valdyba parduoda neribotais kiekiais akmens anglį ir akmens anglies briquetą.

Imonių, įstaigų, organizacijų, kolūkių vadovai, aprūpinkite remonto dirbtuvės, kalves, fermas ir kitas įmones kuru!

Kuro išpirkimo reikalui kreiptis į vietinio ūkio valdybos kontorą, K. Požėlos g. Nr. 26, telefonas Nr. 38.

VIRŠININKAS

Redakcija: Rokiškis, Tarybų a. Nr. 22. Tel. redaktoriaus — 18, redakcijos — 157.

Spaudė Rokiškio raj. spaustuvė Užs. Nr. 867 Tir. 4850